

آزادسازی قیمت خوراک صنایع پتروشیمی

**کارشناسان: اهداف چشم انداز پتروشیمی محقق نمی شود
وزارت نفت: تابع قوانین هستیم**

دانش نفت: با وجود برنامه ریزی شرکت ملی صنایع پتروشیمی برای ایجاد ۱۲۶ میلیون تن ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی و پیش افتادن از رقبای منطقه ای، کارشناسان به تحقق اهداف چشم انداز پتروشیمی را در گرو تعیین قیمت منطقی فروش خوراک گازی می دانند.

یکی از سیاست های استراتژیک اقتصادی ایران جلوگیری از صدور نفت و گاز خام و ایجاد ارزش افزوده است. از این رو صنعت پتروشیمی قصد دارد با تحقق این هدف سهم ایران را از ارزش محصولات تولیدی پتروشیمی خاورمیانه و جهان به ترتیب به ۲۲ و ۳۶ درصد افزایش دهد. از این رو ایران در سال ۱۳۹۴ باید بتواند با پشت سر گذاشتن سایبک عربستان و برخی دیگر از رقبای منطقه ای نفت و گاز، جایگاه اول منطقه خاورمیانه را در اختیار گیرد. به منظور رسیدن به این هدف قرار است در قالب برنامه پنجم توسعه ۶۶ طرح جدید پتروشیمی با ظرفیت ۵۰

میلیون تن و سرمایه گذاری ۲۵ میلیارد دلار اجرا شود. به این ترتیب با اجرای ۱۵ طرح موجود صنایع نفت و گاز ۶۶ طرح جدید، در پایان سال ۱۳۹۳ ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی کشور به ۱۰۰ میلیون تن خواهد رسید. براساس این گزارش، کارشناسان حوزه پتروشیمی تحقق این اهداف را در گرو مسائلی همچون تامین تکنولوژی و منابع مالی مورد نیاز، تعیین قیمت مناسب خوراک واحدهای پتروشیمی به گونه ای که به جذب سرمایه گذار کمک کند، فرایند مناسب خصوصی سازی، اجرای طرح های بالادستی تامین کننده خوراک به تناسب ساختار صنایع پایین دستی، ثبات مدیریت و مهارت و تخصص و نگاهداری نیروهای متخصص عنوان می کنند. در حال حاضر از بین گزینه های مطرح برای تحقق اهداف برنامه ریزی شده، موضوع تعیین نرخ خوراک بسیار مورد توجه مدیران و سرمایه گذاران داخلی و خارجی قرار دارد. در این راستا همواره بر داغ شدن قیمت خوراک نفت و گاز فراوان در کشور تاکید می آید و ادواری می شود که برای غلبه بر شرایط خاص سیاسی کنونی کشور و تلاش برای تحقق اهداف و نظر گرفته شده باید قیمت خوراک به طور منطقی تعیین شود. علی مستجانان مدیرعامل شرکت پتروشیمی اصفهان با بیان این که در حال حاضر تنها مزیت نسبی موجود در منطقه خاورمیانه مزیت خوراک است، تاکید کرده است که مطابق منطقی ترین سیاست، استفاده از مزیت نسبی خوراک در راستای گذر از مزیت بازار و همچنین سرمایه گذاری در بخش تحقیقات و پژوهش صنعت تا رسیدن به مزیت تکنولوژی است. به همین دلیل بحث افزایش قیمت خوراک در صورتی معنا پیدا می کند که به تدریج با یک برنامه ریزی راهبردی و صحیح دو مزیت بازار و تکنولوژی در سطح قابل قبولی کسب شده باشد. در این رابطه، آخرین مصوبات قیمت خوراک واحدهای پتروشیمی حداکثر ۶۵ درصد متوسط سبک صادراتی کشور در مبداء خلیج فارس مشخص شده و این درحالیست که علاوه بر قیمت گاز که به نظر کارشناسان در صورت افزایش می تواند زیان دهی بیشتر واحدهای پتروشیمی را به همراه داشته باشد، معضل کمبود خوراک گازی تا آنجا پیش رفته که در حال حاضر به دلیل نداشتن خوراک گاز، از ۲۴ درصد از مجموع ۱۰۰ درصد ظرفیت

درست نیست، به ویژه آنکه ال.بی.جی فرآورده مستقل تولید شده از گاز است و ارتباطی به قیمت گاز طبیعی موجود در خط لوله ندارد. از سوی دیگر به گفته محمدحسن یونودی - مدیرانجمن پتروشیمی کشور - در قانون تصویب شده برای جذب سرمایه گذاران خارجی و توسعه صنایع پتروشیمی و پالایشگاهی، قیمت محصولات حداکثر ۶۵ درصد قیمت سبک صادراتی خلیج فارس خواهد بود و این درحالی است که در حال حاضر سبک صادراتی خلیج فارس وجود ندارد! بنابراین یونودی با ارائه این پیشنهاد که لازم است نرخ خوراک تحویلی به پتروشیمی های کشور، حداقل متوسط نرخ خوراک تحویلی به صنایع در تلاش برای منطقه باشد، گفته است که نرخ خوراک تحویلی به واحدهای پتروشیمی براساس قانون باید به گونه ای باشد که رقیب در منطقه رقابت کنند.

مروزی بنظر آثار فلان صنعت پتروشیمی
از طرف دیگر مدیران شرکت ملی پتروشیمی از دولت می خواهند در تعیین قیمت خوراک عواملی مانند قیمت محصولات کنونی کشور و تلاش برای تحقق اهداف و نظر گرفته شده باید قیمت خوراک به طور منطقی تعیین شود. علی مستجانان مدیرعامل شرکت پتروشیمی اصفهان با بیان این که در حال حاضر تنها مزیت نسبی موجود در منطقه خاورمیانه مزیت خوراک است، تاکید کرده است که مطابق منطقی ترین سیاست، استفاده از مزیت نسبی خوراک در راستای گذر از مزیت بازار و همچنین سرمایه گذاری در بخش تحقیقات و پژوهش صنعت تا رسیدن به مزیت تکنولوژی است. به همین دلیل بحث افزایش قیمت خوراک در صورتی معنا پیدا می کند که به تدریج با یک برنامه ریزی راهبردی و صحیح دو مزیت بازار و تکنولوژی در سطح قابل قبولی کسب شده باشد. در این رابطه، آخرین مصوبات قیمت خوراک واحدهای پتروشیمی حداکثر ۶۵ درصد متوسط سبک صادراتی کشور در مبداء خلیج فارس مشخص شده و این درحالیست که علاوه بر قیمت گاز که به نظر کارشناسان در صورت افزایش می تواند زیان دهی بیشتر واحدهای پتروشیمی را به همراه داشته باشد، معضل کمبود خوراک گازی تا آنجا پیش رفته که در حال حاضر به دلیل نداشتن خوراک گاز، از ۲۴ درصد از مجموع ۱۰۰ درصد ظرفیت

واقعیت های خطوط اتیلن غرب، شرق و مرکز در نگاه تحلیلی دانش نفت:

خطوطی بدون پشتوانه و توجیه اقتصادی!!

نصب شده در واحدهای پتروشیمی نمی توانیم استفاده کنیم. در واکنش به این مصوبه، وزارت نفت با برگزاری چند جلسه در سطوح کارشناسی، از تعیین قیمت منطقی حمایت و تصریح کرده است که بیشتر خوراک واحدهای پتروشیمی را گاز طبیعی مانند اتان و متان تشکیل می دهد که بسیار ارزان است. درباره خوراک مایع (شامل نفتا و میعانات گازی) نیز هم اکنون با قیمت پنج درصد کمتر از فوب خلیج فارس خریداری و در واحدهای پتروشیمی مصرف می شود که در درجهای وزارت نفت در خصوص تعیین نرخ خوراک خود را تابع قانون دانسته است. این در حالی است که محمدرضا نعمت زاده - مدیرعامل اسبق شرکت ملی صنایع پتروشیمی - در این مورد گفته است: قیمت خوراک گاز برای واحدهای پتروشیمی باید تابع شرایط خلیج فارس باشد و همچون قطر و ترکیه، جایگاه اول منطقه خاورمیانه را در اختیار گیرد. به منظور رسیدن به این هدف قرار است در قالب برنامه پنجم توسعه ۶۶ طرح جدید پتروشیمی با ظرفیت ۵۰

پیشینهی احداث این سه خط لوله جنجالی از زمان مدیریت مهندس نعمت زاده در راس پتروشیمی آغاز شد. در آن هنگام بر اثر فشارهای بی ایمان نیمی نمایندگان وقت مجلس و با هدف اشتغالزایی و رونق کسب و کار موضوع احداث مجتمع های پتروشیمی در مناطق تحت نفوذ این نمایندگان طرح و تصویب گردید. به این ترتیب تنها در طول مسیر خط لوله اتیلن غرب احداث ۱۱ مجتمع پتروشیمی تعریف شد و عملاً شرکت ملی صنایع پتروشیمی در یک عمل انجام شده قرار گرفت. این گزارش های رسیده حاکی از آن است که خط لوله اتیلن غرب صورت اجرایی به خود خواهد گرفت و فاز اول آن قرار است با پایان سال نهایی شود. این خبر در حالی در فضای رسانه ای کشور طنین انداز شد که به اعتقاد بسیاری از کارشناسان و صاحبان اقتصاد خلیج فارس اتیلن غرب امکان اجرا نداشته و به فرض اجرا نیز در درون لوله آن خوراکی وجود نخواهد داشت. البته پتروشیمی پلیمیر کرمانشاه که اولین مجتمع در مسیر ۱۱ گانه این خط لوله قرار دارد شاید امکان تحقق خوراک برایش مهیا شود اما به دلایل فنی و اقتصادی این خط لوله و تامین حداقل توجیه ای خوراک این مجتمع ها در هاله ای از ابهام قرار می گیرد. ابراز نگرانی اهالی فن از این خط لوله تا جایی رسید که کمیسیون انرژی مجلس تقاضای تحقیق و تفحص از آخرین وضعیت این خط لوله را در دستور کار خود قرار داد بود که بر اثر همین فشارهای پیش بینی شده این تقاضا رد شد و به محاق افتاد رفت. فشارها و لابی های پنهان برخی جریان های سیاسی برای اجرای خطوط لوله اتیلن در حالی است که برخلاف عقیده آنان طرح های پتروشیمی اشتغالزایی چندانی ندارند و به طور مثال احداث یک مجتمع پتروشیمی با سرمایه گذاری ۳۰۰ میلیون دلار تنها حدود ۱۰۰ نفر را مشغول به کار خواهد کرد یعنی به ازای هر سصد میلیون تومان یک شغل! به هر تقدیر خط لوله اتیلن غرب در حالی به مقصد پتروشیمی امکان مشاهده در حال حرکت است که چنگلی کارشناسان صنعت پتروشیمی بر غیر اقتصادی بودن آن تاکید می ورزند. طولانی بودن مسیر خط لوله اتیلن غرب، کمبود خوراک و نبود آب از مهم ترین علل غیر اقتصادی بودن این طرح است. این در حالی است که به عقیده همین کارشناسان، طرح خط لوله اتیلن شرق هم به هیچ وجه امکان اجرایی و عملیاتی شدن را ندارد و به دلیل مشکلات متعدد اقلیمی و منطقه ای، صنایع پتروشیمی در این منطقه به نظر می رسد. کارشناسان خیره اقتصادی در میان

خطوط اتیلن شرق، غرب و مرکز تنها با اندکی شانس امکان احداث خط لوله اتیلن مرکز را قابل اجرا می دانند و طول کوتاه آن و در دسترس بودن خوراک و آب مورد نیاز را از دلایل امکان وجودی آن می پندارند. به هر تقدیر مجال انکار نیست که خط لوله اتیلن غرب را طرحی غیر اقتصادی قلمداد نماییم. هدفمند کردن پارانه ها و به تبع آن منطقی سازی قیمت خوراک محصولات پتروشیمی نیز آینده ای خط لوله را در در ابهام بیشتری قرار خواهد داد.

با وجود برخی ابهامات:
فاز اول خط لوله اتیلن غرب به تامین خوراک پلیمیر کرمانشاه خواهد رسید
طوری برنامه ریزی شده و تلاش می کنیم تا همزمان با پیشرفت ساخت پلیمیر کرمانشاه، امکان بهره برداری از فاز اول خط لوله اتیلن غرب ایجاد شود.

عبدالحسین بیات مدیرعامل شرکت صنایع پتروشیمی با بیان مطلب بالا اظهار کرد: به این ترتیب مشکلی در تامین خوراک این واحد پتروشیمی نخواهیم داشت. وی با اشاره به این که هدفگذاری شده تا فاز اول خط لوله اتیلن غرب با پایان سال نهایی شود، افزود: البته مقادیری تجهیزات حساس وجود دارد که هنوز به دست ما نرسیده، ولی در حال تهیه است و مشکلی نخواهیم داشت. گفتنی است، پتروشیمی پلیمیر کرمانشاه به عنوان نخستین مجتمع پتروشیمی خط لوله اتیلن غرب قرار است با دریافت سالانه ۳۰۵ هزار تن اتیلن تولیدی پتروشیمی کویان که از طریق خط لوله اتیلن غرب باید منتقل شود، سالانه ۳۰۰ هزار تن پلی اتیلن سنگین تولید کند. تولید پلیمیر و قالب گیری باید به روش کابل، قالب گیری تزریقی و قالب گیری بادی به کار خواهد رفت. این درحالیست که برخی گمانه زنی ها از احتمال تاخیر در بهره برداری از فاز اول خط لوله اتیلن غرب به دلیل آمده نبودن برخی تجهیزات حکایت می کنند که در این صورت وضعیت تامین خوراک پلیمیر کرمانشاه در هاله ای از ابهام قرار خواهد گرفت. در مسیر خط لوله اتیلن غرب و دنا ۱۱ مجتمع پتروشیمی قرار دارد که خوراک این واحدها از طریق خط لوله اتیلن کویان (۱) به ظرفیت دو میلیون و ۸۰۰ هزار تن و مراد با تولید یک میلیون و ۵۰۰ هزار تن در اتیلن در سایر تامین می شود؛ پیش بینی می شود با ساخت پتروشیمی های مسیر خط لوله اتیلن غرب در مجموع چهار میلیون و ۷۰۰ هزار تن به ظرفیت تولید پتروشیمی کشور افزوده شود. ازسوی دیگر به تازگی کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی تقاضای تحقیق و تفحص از آخرین وضعیت ساخت خط لوله اتیلن غرب را در دستور کار خود قرار داده بود تا با حضور مسئولان وزارت نفت و شرکت ملی صنایع پتروشیمی انجام شود که البته راه لازم را نماند.

با تصویب هیئت دولت:
مجوز صادرات کود اوره کشور به صنعت پتروشیمی تفویض شد

تأمین کننده کود اوره با کیفیتی رو به رو می شد، همچنین به دلیل بردن ابزارها و

تأمین کننده کود اوره با کیفیتی رو به رو می شد، همچنین به دلیل بردن ابزارها و

تأمین کننده کود اوره با کیفیتی رو به رو می شد، همچنین به دلیل بردن ابزارها و

تعمیلی صنایع پتروشیمی با افزایش قیمت فروش گاز

صفر علی بابایی، مدیر عامل پتروشیمی مروارید توسعه صنعت پتروشیمی در گروی حفظ قیمت فعلی خوراک است و افزایش قیمت گاز در برخی از کشورهای منجر به تعطیلی واحدهای پتروشیمی شده است. وزارت نفت برای حفظ جذب سرمایه و رقابت پذیری صنعت پتروشیمی باید قیمت خوراک را در سطح فعلی حفظ کند. هم اکنون عمده ترین فاکتور جذب سرمایه و رقابت پذیری صنعت پتروشیمی خلیج فارس برای سرمایه گذاری، افزایش ظرفیت تولید محصولات، داشتن سهم بیشتر در بازار جهانی و ایجاد اشتغال بوده که همگی این موارد به قیمت گذاری صحیح قیمت خوراک وابستگی دارد. قیمت فعلی خوراک در مجتمع های پتروشیمی عادلانه و متناسب با اهداف توسعه صنعت نفت است. با توجه به اجرای قانون هدفمندی یارانه ها نباید به دلیل قیمت گذاری ناهماهنگ رابتنی بودن جذب سرمایه را از دست ندهیم که در غیر این صورت با یک صنعت ورشکسته مواجه خواهیم شد. در چشم انداز ۲۰ ساله برای توسعه صنعت پتروشیمی اهداف بلند ی پیش بینی شده است. حفظ قیمت خوراک حداقلی کاری است که وزارت نفت باید برای توسعه، جذب سرمایه و ایجاد اشتغال به طور هدفمند انجام دهد. هم اکنون در کشورهای مختلف نمونه های بسیاری از تعطیلی واحدهای پتروشیمی به دلیل افزایش قیمت گاز تعطیل شده اند، در حال حاضر اکثر این کشورها به وارد کننده محصولات پایه پتروشیمی تبدیل شده اند. افزایش قیمت خوراک وضعیت پتروشیمی را با چالشهای متعددی روبرو می کند.

گفتنمان

خوراک، مجتمع های پتروشیمی را سرگردان کرده است: حسینی: قیمت ها نجومی شده است

رئیس اتحادیه صادر کنندگان نفت، گاز و پتروشیمی از افزایش قیمت برخی از محصولات پتروشیمی در بازار داخلی خبر داد و گفت: افزایش قیمت گاز منجر به تعطیلی برخی از مجتمع های پتروشیمی می شود.

سید محسن حسینی با اشاره به افزایش قیمت برخی از محصولات پتروشیمی در بازار داخلی اظهار داشت: هم اکنون برخی از مواد پتروشیمیایی مورد نیاز واحدهای پتروشیمی و صنایع تبدیلی همچون «اکریک» با افزایش قیمت قابل توجه ای روبرو شده است. پیگیری مهر از بازار فروش محصولات پتروشیمی نشان می دهد که در هفته های اخیر قیمت برخی از محصولات مورد نیاز صنایع داخلی همچون جوش شیرین، متانول، متیلن کلراید، اسید استیک، کربنات سدیم، دی اکسید کلراید، اسید سولفوریک، اوره و آمونیاک افزایش قابل توجه ای یافته است. حسینی در ادامه در خصوص برنامه وزارت نفت برای افزایش قیمت خوراک مجتمعهای پتروشیمی با توجه به اجرای قانون هدفمندی یارانه ها، توضیح داد: تاکنون بر روی قیمت و فرمول خوراک واحدهای مختلف پتروشیمیایی کار تخصصی انجام نشده است. این مقام مسئول با تاکید بر اینکه هم اکنون نامشخص بودن قیمت خوراک منجر به سرگردانی برخی از واحدهای پتروشیمی شده است، تصریح کرد: در تعیین قیمت خوراک صنایع پتروشیمی مطابق با سبک صادرات گاز خلیج فارس و با تکیه بر معیار منطقه به نظر نمی رسد. رئیس اتحادیه صادر کنندگان نفت، گاز و پتروشیمی با اعلام اینکه هم اکنون خوراک وارد کننده صرف گاز طبیعی است، تبیین کرد: تعیین فرمول خوراک صنایع پتروشیمی مطابق با قیمت صادراتی گاز خلیج فارس نخواهد داشت. این مقام مسئول با تاکید بر اینکه در حال حاضر اکثر واحدهای اوره و آمونیاک با هر متر مکعب گاز به قیمت ۷ سانت فعالیت می کنند، یادآور شد، افزایش قیمت گاز این واحدهای پتروشیمی منجر به تعطیلی آنها خواهد شد. وی با بیان اینکه افزایش قیمت خوراک گاز طبیعی واحدهای پتروشیمی توجیه اقتصادی فعالیت در ایران خواهد شد. رئیس اتحادیه صادر کنندگان نفت، گاز و پتروشیمی با اشاره به ضرورت ارائه تخفیف برای فروش خوراک گاز طبیعی به صنایع پتروشیمی، افزود: باید قیمت خوراک گاز صنعت پتروشیمی بر اساس شرایط منطقه و رقابتی تعیین شود. حسینی با بیان اینکه ایران مطابق اهداف چشم انداز پتروشیمی باید از دقایق منطقه ای همچون عربستان و قطر جلودار بماند، گفت: با توجه به شرایط خاص سیاسی کشور خط باید تخفیف هایی در فروش گاز در مقایسه با رقبای به صنایع پتروشیمی داخلی در داده شود.

کاروزی وزارت جهاد قرار می داد و این سازمان پس از تامین نیاز داخلی، با موافقت وزارت بازرگانی اقدام به صدور مجوز صادرات می کرد و این مجوز به شرکت های صادراتی می رسید. در حالی که مجوز صادراتی از سوی وزارت جهاد صادر می شد. شرکت ملی صنایع پتروشیمی نیز در تامین نیاز داخلی به صورت مستقیم برای صدور مجوز صادرات این محصول اقدام می کند. وی تاکید کرد: پیش از این شرکت ملی صنایع پتروشیمی کرده اوره تولیدی را در اختیار سازمان خدمات